№ 50
კვირა, 4 მარტი, 1901 წ.

1877—1901

ივერია

№ 50
კვირა, 4 მარტი, 1901 წ.

რედაქცია: ნიკოლოოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.

გაზეთის ფასი:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10—	6	6 —
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8 —	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

„ივერიის" ტელეფონი № 227

გაზეთის დასაბარებლად და განცხადებათა დასაბეჭდად უნდა მიჰმართონ რედაქციას და წერა-კითხ. გამავრც. საზოგადოების კანცელარიას

ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი ხტრიქონი პირველ გვერდზედ 16 კაპ., მეოთხეზედ—8 კაპ.

„ივერიის" ტელეფონი № 227.

ბაქოში ქართველთა მიერ შემდგარმა ამხანაგობამ

„ივერიამ",

რომელსაც საგნად აქვს ნავთის და ყოველ-გვარ მთა-მადნეულობის საქმის წარმოება,—უკვე აიღო იჯარით ნავთიანი მიწა სანავთო აგარაკ „საბუნჩაში" და ამ მოკლე ხანში აპირებს შეუდგეს ნავთის საწარმოებელ მუშაობას.

ამასთან აკე, საქმის გასადიდებლად და მკვიდრ ნიადაგზედ დასამყარებლად, ამხანაგობამ საჭიროდ სცნო—ძირითადი თანხა გაადიდოს და, ამის გამო, გამოსცეს დამატებითი პაები, თითო პაი ას (100) მანეთად ღირებული.

გამგენი ამხანაგობისა, ვაუწყებთ-რა ზემოხსენებულს, უმორჩილესად ვთხოვთ, ვისაც დამატებითი პაის შეძენა ჰსურს, მოჰმართოს ამხანაგობას შემდეგის ადრესით:

Въ гор. Баку. Князю Іосифу Іулоновичу Дадіани. Въ контору торгово-промышленнаго товарищества „ИВЕРІЯ", по Меркурьевской улицѣ, въ домѣ Арафелова.

ამავე ადრესით უნდა გამოიგზავნოს ფული.

გამგენი ამხანაგობისა, სამთო ინჟინერნი: { თ. ა. ი. დადიანი. თ. დ. გ. ჯორჯაძე. ბ. ვ. ბრაილოვსკი.
(10—6.—1)

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა
(კუკიაში, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)
ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილაობით:

ბ. ა. ნავასარდიანი. 11—12 საათ. სადოსტაქრო, ვენერიული (სიფილისი) და საშარდეს ავადმყოფობანი.

უ. ე. ჩიქოვანი. 9—10 სათ. სნეულებანი: თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა.

ზ. ი. ბაგანახიანცი—დილის 11—12 ს. ქალთა და ბავშვთა სენით ავადმყოფებს.

ქ. ი. ბძელიშვილი. 12—1 ს. ყურისა, ყელისა, ცხვირის ავადმყოფობისა.

ა. პ. კარაპეტიანცი. 1—1½ საათ. შინაგანისა და ბავშვებისა.

საღამოობით:

ნ. ნ. როსტომბეკოვი. 5—6 საათ. საქირურგო და კანისა.

ა. ნ. შპაკოვსკი.—6—7 საათ. ნერვებით ავადმყოფთ (ელექტროტერაპ). და ვენერიულ და კანის სენით ავადმყოფთ.

გ. ა. თარხანოვი—შინაგან და ბავშვების ავადმყოფობისა, 7—8 ს.

ბ. ა. ნავასარდიანი 7½—8 ს.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური. ღარიბთათვის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

ო. ტ. არვანიტაკი—11—1 დღ. გაუკეთებს სახლში მსურველთ „მასსაჟს", აუცრის ყვავილს და გამართავს სამკურნალო გიმნასტიკას ექიმის დანიშვნით.

დირექტორი სამკურნალოსი დოქტორი მედიცინისა ნავასარდიანი.

Первая частная лечебница—д-ра Навасардіана.
Тифлисъ, противъ памятн. Воронцову.

სამკურნალო კაბინეტი

დოქტორის

ი. იაკ. გოკიელისა,

იღებს ვენერიულ (სიფილისი), საშარდე, კანის და შინაგან სნეულებათა ავადმყოფებს. წამლობა ნერვების სისუსტისა ელექტრონით.

ავადმყოფებს მიიღებს დილის 9—12 ს. და საღამოს 5—8 საათამდე. მიხეილისა და ნემეცთა ქუჩების კუთხე, № 81, სლივიცკის სახლი. შესავალი ნემეცთა ქუჩიდგანა აქვს.

(100—256—27)

ტფილისის კერძო სამკურნალო

მკურნალის

მიხეილ გედევანიშვილისა

ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე კვირა დღეების გარდა

დილით:

ვ. ი. ჭიჭინაძე—კბილის სნეულებანი, 8—10 საათ.

მიხეილ გედევანიშვილი—ნერვებისა და წამლობა ელექტრონით—9—10 საათ.

ნ. ა. მულინი. ყურისა, ყელისა და ცხვირისა—10—11 საათ.

ი. პ. ახალშენიშვილი—კბილის სნეულებანი. 10—2-მდის.

ა. ნ. შატილოვი—თვალისა 11—12 საათ.

ექიმი ქალი მ. ს. ბაქრაძე—ბავშვებისა 11—12.

დ. ა. გედევანიშვილი—ნერვებისა და შინაგანი. 12—1 საათ.

მ. გ. ბეზირგანოვი, შინაგანი და ბავშვებისა. 1—2 საათ.

ვ. ლ. მარკევიჩი, საქირურგო.—12½—1½ საათ. სამშაბათობით 3—4.

ი. დ. ბეგთაბეგოვი—სიფილისისა, კანისა და საშარდესი—1½—2 საათ.

საღამოთი:

ი. ნ. თუმანიშვილი—დედათა სნეულებანი—5—6 საათ.

ა. ა. ბელოგოლოვი. შინაგანი (სტომაქის ავადმყოფობანი) და მიკრო-ქიმიური გამოკვლევანი 5—6

სამკურნალოს აქვს საწოლი ოთახები.

ფასი რჩევა-დარიგებისა 50 კაპ. ოპერაციები—მორიგებით. კრაოტი 4 მ. დღე და ღამეში. ერთი კრაოტი ღარიბთათვის უფასოდ.

კუკია, ნიკოლოოზის ქუჩა, სახლი საგინაშვილისა, № 21 (გარნიზონის ძეგლის პირდაპირ).

ტელეფონი № 274.

დირექტორი სამკურნალოსი მიხეილ გედევანიშვილი

მთავრობის განკარგულებანი

გადაყვანილ იქმნა მისის უდიდებულესობის ერევნის მე-13 ლეიბ-გრენადერთა რაზმის პოდპორუჩიკი საგინაშვილი იმპერატორის ალექსანდრე მე-III-ის მე-12 ასტრახანის რაზმში.

ახალი ამბავი

† როგორც დღევანდელ დეპეშიდგანა სჩანს, 2 მარტს, ნაშუადღევის ორ საათზედ, გარდაცვლილა საერო განათლების მინისტრი ნიკოლოოზ პავლეს ძე ბოგოლეპოვი. განსვენებული დაიბადა 1847 წელს. 1873 წლიდგან მასწავლებლად იყო მოსკოვის უნივერსიტეტში; 1883 დგან 1887 წლამდე ამავე უნივერსიტეტის რექტორად. შემდეგ დანიშნულ იქმნა მოსკოვის სამოსწავლო უწყების მზრუნველად, ხოლო 1898 წელს, გრაფ დელიანოვის გარდაცვალების შემდეგ, საერო განათლების მინისტრად.

*** ქ. ლეიპციგიდგან შემდეგი დეპეშა მივიღეთ: „დაუღალავის მხცოვან პოეტის რაფიელ ერისთავის გარდაცვალებას გულითა ვწუხვართ. ლეიპციგელი ქართველი სტუდენტები".

*** მოსკოვიდგან ყოვლად-სამღვდელო ეპისკოპოს გრიგოლისაგან შემდეგი დეპეშა მივიღეთ: „დიდად დამაღონა და შემაწუხა ჩემის მეგობრის მაღალ-ნიჭიერის პოეტისა და დაუღალავ საზოგადო მოღვაწის თავ. რაფიელ ერისთავის გარდაცვალებამ. ვუერთებ ჩემს მწუხარებას მთელის ივერიის მწუხარებას და შევსთხოვ მაცხოვარს დაამკვიდროს სული ახლად გარდაცვალებულისა, სადაც მართალნი განისვენებენ.

*** დ. ზუგდიდი. 25 თებერვალს ახლად გარდაცვალებულის მხცოვანის პოეტის თავ. რაფიელ ერისთავის სულის მოსახსენებლად ადგილობრივის მღ. ვახანიას მიერ პანაშვიდი იქმნა გარდახდილი. პანაშვიდს ხალხი მრავალი დაესწრო.

*** ქ. ყარსი. ჩვენის მხცოვანის მგოსნის თავ. რაფიელ ერისთავის გარდაცვალებამ ყარსის ქართველობა გამოუთქმელს მწუხარებას მიგვცა. კვირას, ოთხს მარტს, პანაშვიდი იქმნება გარდახდილი და ფულიც შეიკრიბება იმ ფონდისათვის, რომელიც განსვენებულის სახელზედ დაარსდება.

*** 24 თებერვალს, პეტერბურგში პირველი კრება ჰქონდა განსაკუთრებულ კომისიას, რომელიც შესდგა ბაქოს ნავთის-წარმოების საქმეების განსახილველად და განსაწეს-

ფელეტონი

ყოველ-დღიური ფიქრები

როგორიც ალხანა, ისეთი ჩალხანაო, ნათქვამია. ოღონდაც, როგორიც კაცია, ფიქრებიც ისეთი აქვს: ავაზაკს ავაზაკური ფიქრები მოსდის თავში, ვაჭარს ვაჭრული, მუშას მუშური, ქალს ქალური,—კაცს კაცური და სხვ. და სხვ. დიაღ, არც ერთს ქალს არა აქვს იდეალად დასახული გამოჩენილი მხედარი იყოს, ღონიერი, კარგი მსროლელი, ანუ, მოკლედ რომ ვთქვათ, სჭირდეს უხვად რუსთაველისებური „სამამაცონი ზნენი". აგრეთვე ვერც ერთს ნამდვილს მამა კაცს ვერ დამისახელებთ, თავი მოსწონდეს მითი და ყოყოჩობდეს, სახელოვანი „ქსლისა მქსოველი" ვარო. საერთო თვისებაკი, როგორც მამაკაცთა, ისე დედაკაცთ, აქვთ ღვთისაგან მინიჭებული: არც ერთი მამაკაცი არ დაიწუნებს მამაცობას, ე. ი. მამაცი იყოს, როგორც არც ერთი ქალი არ შეგიძლიანთ იპოვოთ დედა-მიწის ზურგზედ, რომ სატრფიალოდ არ მიაჩნდეს და არ ნატრობდეს, ტურფა, შვენიერი ვიყოვო. მაშასადამე, სიკარგე, სიკეთე ყველას თავისებურად ესმის სქესისა, წოდებისა, ხელობისა და სხვ. მიხედვით. ხალხიც ხომ ამბობს ალტაცებით, მოტრფიალე სიკარგისა, სიკეთისა!

„რა კარგია კაი კაცი,
„კარგს ანდეზედ აგებული:
„სოფელი ჰყავს მადლიერი,
„სწორის გული მოგებული".

როგორც მამაკაცს, ისე დედაკაცს უნდა რომ კარგს ეძახდნენ. ხოლო რა არის კარგი და ან ვის ეკუთვნის ღირსეულად ეს სახელ-წოდება, განსამარტავი, გასარჩევი და გამოსაკვლევია. ფილოსოფოსებს რომ დავუგდოთ ყური, როგორც, მაგალითად, სპენსერს, ამბობენ: კარგი ის არის, რაც მიზნის მიღწევას გვიადვილებსო; კარგი ცული მჭრელი და მახვილიანია; კაი თოფი მართლმსროლელი და ძლიერი; კაი ცხენი—მალხაზი, მარდი, ღონიერი, გამძლე და სხვ. და სხვ. მაგალითები აურებელი შეიძლება დავასახელოთ. ძალიან კარგი. ახლა ის ვიკითხოთ, კაი კაცი ვინლაა? ვის უნდა ვეძახდეთ კარგს საერთოდ? ვგონებ, რომ ამაზედ პასუხის მიცემა არ უნდა იყოს ადვილი, როგორც ზოგსა ჰგონია. კარგი ვაჭარი ვინ არისო, ვიკითხოთ, ამის პასუხი ადვილია,—ვინც მანეთს სამ ოთხს, ან კიდევ მეტსაც მოაგებინებს. კარგი მეომარი?—ვინც მტერს ბევრსა ჰკლავს. კაი მონადირე?—ვინც თოფს კარგად ესვრის და ნადირსაც ბევრსა ჰხოცავს. „კაი ქართველიაო", ვამბობთ ხშირად. მაშ ვინაა კაი ქართველი?—ვისაც უყვარს საქართველო და იმის წყლულებს მალამოდ ედება,—ვინც მის სარგოს ჰფიქრობს და აკეთებს. ასევე ითქმის რუსსა, ფრანგსა, ინგლისელსა, თათარსა და სხვებზედ, სხვა ან რა მნიშვნელობა უნდა ჰქონდეს ქართველობას, რუსობას, ფრანგობას, თუ კი ამ ღირსებას მოკლებული იქნება?! მაინც და მაინც ამითი კაი კაცის ვინაობა არ განიმარტების. ჯერ ისევ აუხსნელი, გაუგებარი რჩება ასახსნელი საგანი.

თუ სიკეთე ადამიანის პირადის სარგებლობის მიღწევით განისაზღვრება, კაი კაცი ის უნდა იყოს, ვინც თავისს პირადს ყოფა ცხოვრებას გაიუმჯობესებს, გასჭრის და გაჰკეთს თავისდა სასარგებლოდ. ნუ თუ ასე უნდა გვესმოდეს სიკეთე?—არა, მე სხვა გვარად ვსჯი და ვფიქრობ. კაი ცული ბევრს საქმეს გააკეთებს, თუმც ხშირად მოხდება, რომ პირი მოსტყდეს და დაეჟღლოს, მაგრამ სხვას,—ადამიანს ბევრსა ჰრგებს; კაი ცხენი ბევრჯელ დაიღლება, ბევრჯელ გაიბანება ოფლში, ბევრს ტანჯვასა ჰნახავს, მაგრამ მხედარს-კი ბევრს ასიამოვნებს. სანთელიც იმითია კარგი, რომ თვით იწვება და სხვას-კი გზას უნათებს, წყვდიადს აქარწყლებს, ნათელს გვფენს, უხილავს მიდამოს ხილულადა ჰქმნის და სხვანი. ერთის სიტყვით, კარგს რასაც ვხედავთ, ბუნებაში ყოფილა თავისთვის უსარგებლო, ხოლო სხვისთვის სასარგებლო, სახეირო. მაშასადამე, თვით ბუნება გვაძლევს საზომს სიკარგისა და უვარგისობისას და ჩვენ კაცთ ეს არ გვესმის, თუნდაც რომ გვესმოდეს, მაინც ყურადღებით არ ვეპყრობით ამ ბუნების კანონს, მისს განაჩენს.

განათლებამ ბევრი რამ ბუნებრივი უარ-ჰყო და თავისს გემოვნებაზე გადააკეთა, თავისის აზრის, მისწრაფების სასარგებლოდ გამოიყენა, ხოლო უარ-ყოფა აზრისა და გრძნობისა, რომელზედაც დაფუძნებულია ადამიანის სიავ-კარგე, დღეს აქამომდე ვერ გაუბედნია. ისტორიაც კარგ კაცებად იმათ ასახელებს, ვინც ამ მხრივ ყოფილა გამოჩენილი, ვისაც სხვისთვის რამ ურგია და არა მარტო თავისი თავი ჰხსოვნებია, თავისი ჯიბე და კუჭი.

სხვის რგება, სხვისთვის შემწეობის მიცემა ან-კი რითია დასაწუნი? ამას დაიწუნებს მხოლოდ რეგვენი კაცი და ბრიყვი საზოგადოება. თუ-კი ყველა სხვის შემწეობით, სხვისის შველით ვიქნებით გამსჭვალული, სხვა ჩვენთვის იქნება, სხვას ჩვენთვის ენდომება კეთილი,—ეს იგივე თავისის თავის შველა გამოდის, თუმცა სხვა ფერით, სხვა წესით, რომელიც უფრო ღვთიურია, უფრო კაცობრივი, რადგან ამ გვარი დამოკიდებულება ერთისა მეორესთან სპობს შურს, მტრობას კაცთა შორის. სავალალოა მხოლოდ ის მოვლენა, საბრალოა მხოლოდ მრავალთათვის თავდადებული ადამიანი, სხვებისთვის კეთილის მომქმედი, მშველელი და თითონ-კი მოკლებული შველას

რიგებლად. კომისიის თავმჯდომარედ მიწად-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა მინისტრი ბ-ნი ერმოლოვია, ხოლო წევრებად სხვადასხვა უწყების წარმომადგენელნი. კომისიას მრავალი საყურადღებო საგანი აქვს განსახილველი, მათ შორის ნავთის გაიაფებისა, მუშათა ყოფა-ცხოვრების მოწყობისა და სხვათა შესახებ.

*** კავკასიის საიმპერატორო სამეურნეო საზოგადოებას ხელ-მეორედ უთხოვნია დეპეშით მიწად-მოქმედების მინისტრისათვის დააჩქაროს საიუბილეო წესების დამტკიცება.

*** საერო განათლების სამინისტრომ შესამჩნევად შეავსო იმ წიგნების კატალოგი, რომელნიც სახალხო წიგნთ საცავებსა და სამკითხველოებში სახმარებლად არიან ნებადართულნი. ახალი კატალოგი მომავალ სამოსწავლო წლის დასაწყისში იქმნება გამოცემული.

*** გზათა სამინისტროში ლაპარაკი აღუძრავთ იმის შესახებ, რომ რკინის გზებზედ ახლად შემსვლელ აგენტებისათვის განათლების ცენზი იქმნას დაწესებული.

*** 2 მარტს კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებას წარუდგენია ტფილისის გუბერნატორისათვის ტფილისის გუბერნიაში 1900 წლის პურისა და სხვა ჭირნახულის მოსავლის ანგარიში.

*** დღეს, 4 მარტს, ტფილისის ვაჟთა პირველ კლასიკურ გიმნაზიაში ახლად გარდაცვალებულის საერო განათლების მინისტრის ბოგოლეპოვის სულის მოსახსენებლად გარდახდილ იქმნება პანაშვიდი.

*** სამშაბათს, 6 მარტს, კავკასიის საიმპერატორო სასოფლო სამეურნეო საზოგადოების წევრთა საზოგადო კრება მოხდება ზოგიერთ მიმდინარე საქმის განსახილველად.

*** როგორც გვატყობინებენ, ამიერ კავკასიის რკინის გზის სამმართველოს გარდაუწყვეტია რკინის გზის მუშა მატარებლებზედ მატარებლების მიმოსვლის დროს წეს-რიგის დასაცველად და მოხელეთა თვალ-ყურის სადევნებლად განსაკუთრებული ზედამხედველობა შემოიღოს.

*** ხვალ, 5 მარტს, ქალაქის საბჭოს მორიგს სხდომაზედ განსახილველად დანიშნულია სულ 11 საქმე; საბჭო, სხვათა შორის, განიხილავს შემდეგს საქმეებს: ქალაქის გამგეობის დადგენილებას მომავალ სამეურნეო-სამრეწველო გამოფენის გასამართავად ფულად 10,000 მან. შეწევნის აღმოჩენის შესახებ; გამგეობის წინადადებას, რომ გადათვალიერებულ იქმნეს ქალაქის საბჭოს 1900 წლის 27 ნოემბრის დადგენილება ხმოსნების ამოსარჩევად ქალაქის სამ საარჩევნო ნაწილად გაყოფის შესახებ; ტფილისის გუბერნატორის თანამდებობის აღმასრულებელის წინადადებას გამგეობის წევრად ამორჩეულის თავ. ა. მ. არღუთინსკი-დოლგორუკოვის ამ თანამდებობაზედ არ დამტკიცებისა და ნაცვლად ახალის წევრის ამორჩევის შესახებ და სხვანი. საბჭოს სხდომა დაიწყება საღამოს 8 საათზედ.

*** როგორც ვუწყით, რკინის გზებზედ მომხმარებელი საზოგადოებანი არსებობს. ამას წინად გამოცემულ ბრძანების ძალით იმ საზოგადოებათა საქონლისა და სურსათის განსაკუთრებულ ვაგონებით გადასაზიდად ერთის სადგურიდგან მეორეზედ ბაჟი იქმნა შემოღებული ფუთზედ $^1/_{100}$ კაპეიკი. ეს ბაჟი ყველა რკინის გზებზედ იქმნა შემოღებული. ეხლა, როგორც შევიტყეთ, უმაღლეს მთავრობას აზრადა აქვს ამ ცოტა ხანში ამიერ-კავკასიის რკინის გზებისათვის ეს ბაჟი გააუქმოს. იმ ვაგონებს, რომლითაც მომხმარებელი საზოგადოება საქონელსა და სურსათებს ჰგზავნის, არავითარი საბაჟო გარდასახადი არ გამოერთმევა.

*** მომავალ სამეურნეო და სამრეწველო გამოფენის სატყეო განყოფილების გამგედ დანიშნული იქმნა მიწად მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს კავკასიის რწმუნებულის თანაშემწე ფ. ა. შიმანოვსკი, მისს ამხანაგად ბ-ნი კარაგიჩევი, ხოლო შინა-მრეწველობის განყოფილების გამგედ ბ-ნი ფირალოვი.

*** ამას წინად რკინის გზის სადგურ ტფილისის საწყობიდგან ვიღაცეებს ყალბის ქაღალდებით გაუტანიათ სხვისი საქონელი, სულ 12,000 მანეთისა. ქურდობა 2 მარტს შეამჩნიეს, როდესაც ნამდვილი პატრონი მისულა საქონლის გამოსატანად. ბოროტ-მოქმედთა აღმოსაჩენად მაშინვე სასტიკი ზომები იქმნა მიღებული. უკვე აღმოუჩენიათ როგორც ბოროტ-მოქმედნი, აგრეთვე მოპარული საქონელი.

*** ქუთაისის ოლქის სასამართლოს წევრი კ. ი. ნიკოლაევი დანიშნულ იქმნა ქალაქ ბათუმის ნოტარიუსად.

*** აზრადა აქვთ სოჭაში ამ წლის 1 ივლისიდგან სამაზრო ხაზინა დააარსონ.

*** სრულიად სომეხთა კათალიკოსი ამ დღეებში ქუთაისში აპირებს წასვლას, ხოლო იქიდგან ბესარაბიაში.

*** მიწად-მოქმედების და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს კავკასიის რწმუნებულის განკარგულებით 1 მარტს აგრონომმა სააკოვმა მიიღო ტფილისის საბოტანიკო ბაღის სანერგედგან 200 ძირი ხეხილი სოფელ აგჯალის და დიდმის გლეხებისთვის უფასოდ დასარიგებლად.

*** შაბათს, 3 მარტს, ტფილისის სამოსამართლო პალატის სისხლის სამართლის პირველ დეპარტამენტმა განიხილა საქმე ქუთაისის გუბერნიის, ოზურგეთის მაზრის სოფელ ლეხაზუს მცხოვრების სიმონ მახარაძისა, რომელსაც ფარულად არაყის გამოხდა ჰბრალდებოდა. ქუთაისის ოლქის სასამართლოს მახარაძე დამნაშავედ უცვნია და 2 თვის ვადით ციხეში დაპატიმრება და საქმის საწარმოებელ ხარჯის გარდახდევინება გარდაუწყვეტია. სამოსამართლო პალატამ გუშინ, განიხილა-რა მახარაძის საპელაციო საჩივარი, დამნაშავედ იცნო იგი და ოლქის სასამართლოს განაჩენი დაამტკიცა.

*** რედაქციამ მიიღო ჟურნალ „მოგზაურის“ მე-III ნომერი, შინაარსი ამ ნომრისა: 1) თავ. გ. ს. გოლიცინი (სურათი); 2) სასიამოვნო ამბავი; 3) სიონის ტაძარი ტფილისში (სურათი); 4) სოფელ უაურმის საყდარი (სურათით და ორის ძველის წარწერით მე-XI საუკუნისა); 5) სოფელი უჯარმა (სურათით); 6) გორგასლანის ციხე-დარბაზი (სურათით), დ. ნახუცრიშვილისა; 7) კატა და დომი (იგავ არაკი სურათით) ს. ორბელიანისა; 8) წმ. მოციქულ ნინო (სურათით), ვინმე მესხისა; 9) შანთი და მღუდარე, ნ. ურბნელისა; 10) ეხლანდელი დუელი, ტ. არომელაძისა; 11) სიღრმის ლეონიძე, ი. მარუშაძისა; 12) სახალხო ლექსები, შეკრებილი თ. რაზიკაშვილის მიერ; 13) კულტურული ნაშთი (თარგმანი), მღ. ს. ტატუნაშვილისა; 14) გურია, გ. გვარამაძისა; 15) ბიბლიოგრაფია; 16) დამატება: „სახალხო ისტორია საქართველოსი“.

*** როგორც ბაქოდგან გვატყობინებენ, 2 მარტს, ასე $8^1/_2$ საათზედ, სადგურის მახლობლად, როდესაც დარაჯები ქურდებს იჭერდნენ, ერთ დარაჯისათვის ქვით თვალი გამოუთხრიათ, ხოლო ორი მძიმედ დაუშავებიათ. ერთი ქურდი დაუჭერიათ მოპარულის ნივთებით.

*** 2 მარტს, როგორც ნავთლუხიდგან გვატყობინებენ, ქურდებს ამ სადგურში მისულ ორ მატარებლიდგან მოუპარავთ: პირველიდგან ერთი ყუთი ღვინო, ხოლო მეორიდგან—საოჯახო ნივთები, წონით 9 ფუთი.

*** ტაბლუდგან გვატყობინებენ, რომ 2 მარტს, ნაშუადღევის 5 საათსა და 10 წუთს, მატარებლის № 162 სადგურიდგან გასვლის დროს, უფროსმა კანდუქტორმა კონსტ. ცხოვრებაშვილმა მოიწადინა მიმავალ მატარებლიდგან ბაქანზედ გადასვლა, მაგრამ მატარებელმა განზედ გაისროლა. ცხოვრებაშვილს ხელები დაუშავდა.

თავ. რაფ. ერისთავის გვამის დაკრძალვა

(წერილი თელავიდგან)

19—25 თებერვალს

(შემდეგი *)

წირვაზედ „განიცადეს“ დროს ბ-ნმა ვ. ზ. ბარნოვმა წარმოსთქვა სიტყვა. წირვის შემდეგ მიცვალებული ტაძრიდგან გაასვენეს ეზოში, სადაც უკვე ორ მხრივ იდგნენ მოსწავლეები, სამღვდელოების გარეშემო თავად-აზნაურობა და დეპუტატები და მანდილოსნები, შემდეგ მოქალაქენი და სოფლელნი. სამღვდელოებიდგან აღმოსავლეთით იყო გოლგოთა მოწყობილი სიტყვების სათქმელად. დაიწყო ანდერძის აგება. სიტყვები სთქვეს: მღვდელმა [illegible] შიუკაშვილმა, მღ. [illegible], მღ. ი. ხატიაშვილმა, ბ-ნმა ნ. მამინაიშვილმა, წინანდლელმა გლეხმა სიმონ ჰიორელმა, ქ-ნმა ქეთევან ზარ-აფიშვილისამ; ლექსები წაიკითხეს: გლეხმა ვასო თუმანიშვილმა, მოქალაქემ გეურქ მამუკაშვილმა, სოფლის მასწავლებლად ნამყოფმა ბ-ნმა კ. მიქელაძემ, ბურჭულაძემ, სოფლის მასწავლებელმა ბ ნმა ფხოველიშვილმა და ბ ნმა აჯიმამუდოვმა.

მესამე საათზედ ყველაფერი გაწყობილად დამდგარი იყო გზაზედ. სამოქალაქო სასწავლებლის მოსწავლეთა მუსიკის გუნდმა, რომელმაც სახლიდგანვე გამოსვენების დროს მიიღო მონაწილეობა, ახლაც თავისი ადგილი დაიჭირა. მგალობელთა გუნდმა დაიწყო „წმ. ღმერთო!“ და პროცესია დაიძრა ტაძრის ეზოდგან, გავიდა გალავნიდგან აღმოსავლეთის კარებით, შემოუარა ბაღს, გაიარა ბაზრის ზემო ქუჩა, გავიდა ხიდსა, გაიარა ძველის გალავნის ზემო ქუჩა, ჩაიარა თავდაღმართი, გავიდა მაწანწარის ხიდს და გაემართა ს. ვარდისუბნისაკენ. სიგრძე პროცესიისა იყო ვერსნახევარი, მონაწილეობას იღებდა 5000-დე სული, რომელთა შორის ცხენოსანი იყო 30, დანარჩენნი სულ ქვეითად მისდევდნენ. ს. ვარდისუბნის საზღვარზედ პროცესიას შეეგებნენ ამ სოფლის მცხოვრებნი ქალნი და კაცნი. ამათ ითხოვეს კუბო მათთვის გადაეცათ და აგრეთვე კუბოს თავი, რომელიც სახლიდგან ტაძრამდე და აქედგან ვარდისუბნის საზღვრამდე ყმაწვილ ქალებს მიჰქონდათ. კუბო-კი გარდასცეს ვარდისუბნელებს და კუბოს თავი ისევ თელაველმა ქალებმა წაიღეს. 4 საათზედ პროცესიის თავმა მიაღწია ვარდისუბნის წმ. გიორგის ეკლესიამდე და აქ იქმნა გაჩერებული. მიცვალებული ეკლესიაში შეასვენეს. ბალდახინი ეკლესიის კარებზედ დადგეს. დარაჯები დაუყენეს თავ. ზ. ერისთავის ხელმძღვანელობით, ხალხს მადლობასთან ერთად გამოეცხადა, რომ მიცვალებულს წაასვენებენ ქისტაურს ხვალ, დილის 10 საათზედ, და მსურველთ შეუძლიანთ გაცილება.

*) იხ. „ივერია“ № 48.

მოყვასთაგან. არა ახალია და ძველი ეს მოვლენა მხოლოდ იქ, სადაც ბნელა,—რეგვენს, ბრიყვს საზოგადოებაში. ეს იგივე მონობაა, იგივე ბატონ-ყმობაა, თუმცა უფრო ნაყოფიერი, ვიდრე პირველი, მაგრამ უსამართლობით და უმადურობით მონათლული. სხვის რგებაზე დამდგარი ადამიანი, ბრიყვს საზოგადოებაში, მუდამ ზარალშია, იგი ზვარაკია ტარიგად შეწირული. ან მონა და ყმა რა მოგებაში იყო ბატონის ხელში—მისი შრომა, ჯანი, ოფლი სხვას ასარგებლებდა და მას მხოლოდ ტანჯვა-ვაება ჰრჩებოდა?! არც მონობას ჩაუვლია ისე, სარგებლობა არ მოეტანოს, ვინაიდგან მეცნიერება და ხელოვნება მან დაჰბადა, და არც დღევანდელი „კაი კაცის“ ღვაწლი ჩაივლის ისე, რომ ქვეყანას, მისს ყოფა-ცხოვრებას არაფერი არგოს. ქვეყანასაც უყვარს კაი კაცი და ყველასაც ჰსურს მისი თვალით ნახვა, რომელ ერსაც უნდა ეკუთვნოდეს იგი. ჩვენთან, მაგალითად, არავითარი კავშირი და არაფერი ნათესაობა არა აქვს დევეტს, ბურების სარდალს, მაგრამ ყველასაც გვიყვარს იგი, რადგან თავ-განწირულად იბრძვის თავისის ქვეყნის გულისათვის, ამიტომ არც გამიკვირდა, როცა ერთმა ჩემმა მეგობარმა სადილის დროს, თუმცა თვისი მეუღლე და ხუთი ვაჟიშვილი თვალებში შესჩერებოდა, იმათ თვალი და გული მოარიდა, ჟურნალი „ნივა“ მოითხოვა და პირველად დევეტის სადღეგრძელო დალია, მისი სურათი მაჩვენა და ზედაც ეს სიტყვები დააყოლა: „ნახე, რა ბიჭია, ვენაცვალე ღმერთშიო!“ რა თქმა უნდა, ინგლისელებიც მოვიგონეთ... მოვიგონეთ ძალ-მომრეობა უწამებელი ყოვლისა, თვინიერ თავისა თვისისა...

ძალამაცა სთქვა: „კარგი ვარ,
„ჩემია მთა და ბარიო,
„გავარღვევ ზღვასა და კლდესა,
„ვით ფხვიერს მიწას ბარიო.
„შიშის ზარს დასცემს ყველასა
„ჩემი შუბი და ხმალიო,
არაფერს ჰკითხავს ხატ-ღმერთსა,—
„პათ კანონს,—ჩემი გვარიო.
„წავლეკავ ქვეყნიერებას
„როგორაც დელგმის ღვარიო.
„სისხლის ზღვა ჩემი ხმალია
„და ნაცარ-ტუტა ფარიო“.
წყეულიმცა ხარ, წყეული
მიწაში შესაფარიო!.

განა მარტო კაი კაცია ჩვენთვის სასიამოვნო? კაი საქმეც კარგი რამ გახლავთ, ვინაიდგან იგია ნაშთი იმავე კარგის ადამიანისა, თორემ ცუდისა და უკეთურებისაგან უკეთურების მეტს რას უნდა მოველოდეთ?

კოკასა შიგან რაცა სდგას,
იგივე წარმოსდინდების.

დიაღ, ესაა, მკითხველო, ჩემი ყოველ-დღიური ფიქრი. სხვა ფიქრებიც, განა არა, ბევრი გამირბენს თავში ზოგი მაღალი, ზოგი დაბალი, მაგრამ ეს ფიქრი-კი ყველა იმათ დასტრიალებს თავსა, ვითა არწივი მდელოსა ყვავილოვანსა. ყვავილოვნობა თავის ქებაში არ ჩამომართოთ, რადგან შხამიანი ყვავილი და ბალახიც ბევრი დგას სხვა ყვავილთა შორის... ნურც ეს გაგიკვირდებათ, რომ „კაი კაცი“ და „კაი საქმე“ გამხდომოდეს ყოველ-დღიურ ფიქრად, რადგან ჩვენი ერის და ქვეყნის ფიქრი დღეს ესევეა და მეც, როგორც ერთს, მრავალთა შორის, ესევე მეფიქრება და მენატრება... მშიერი პურს კითხულობს: „ნეტარ იყვნენ მშიერნი და მწყურვალნი სიმართლისათვის (სიკეთისათვის), რამეთუ იგინი განძღენ“...

ვისც ჰშიან, სწყურან კეთილი,
იგი მეგულვის კაცადა.
ყველა თხაც არა ვარგია
ბელადადა და ვაცადა.
ვინ მოგვცემს კაი კაცებსა
ან კაი საქმეს სიდამა?.
—მიწა არ აღმოაცენებს,
არც ჩამოხდება ციდამა,
თუ თითონ არ გავკეთდებით
თავის გრძნობით და ჭკვიდამა.
ნუღარ უმტყუვნებს, გამაგრდეს,
ვინაც კეთილი იწამა...
თუ შვილნი არ ვევარგებით,
რა ქნას სამშობლო მიწამა—
უთავო, უენ პირომა,
ქვიშამ, ლამმა და თიხამა?!.

—

სწორედ კაი დროს ჩამოვაგდე სიტყვა კაი კაცსა და კაი საქმეზე, დიდ-მარხვას ეს შეჰფერის და უხდება. დიაღაც, მაგრამ, მაგარი ის არის, რომ სადღაა დიდი მარხვა? ნუ ვიტყვით ქალაქებს, სოფლებშიაც-კი ძალასა და მნიშვნელობას მოკლებულია იგი. „ვრეკავ ზარს და რისთვის? ერთი მლოცავი არ შემოჰყოფს საყდარში თავსაო“, შემო ჩიოდა ერთი სოფლელი სულიერი მამა: „აბა, მიბძანდი სომხების ეკლესიაში. ტევა აღარ არის, ნემსი არ ჩავარდება დაბლაო. აღარა გვაქვს ხალხის თვალში მნიშვნელობა აღარც ჩვენდა აღარც ჩვენს წირვა-ლოცვასაო.“—რატომ-მეთქი? აქ მოძღვარმა მრავალი საბუთი წამოაყენა და, სხვათა შორის, ის, რომ სასულიერო მთავრობა არ გვინიშნავს კაი ჯამაგირებს, რათა ხალხთან სათხოვარი არაფერი გვქონდესო. სიძულილი მღვდელს და მრევლს შორის, მაშასადამე, ანგარიშებისა გამო ყოფილა. საწყალი მთავრობა, ყველაფერი იმას უნდა დავაბრალოთ, მაშინაც-კი, როცა ჩვენი ბრალია, დამნაშავენი თითონ ჩვენა ვართ. მაშ მღვდელი და დიაკვანი რომ გალოთდნენ, ესეც მთავრობის ბრალი იქნება? აგრეთვე სხვა უწესო ყოფაქცევა, რომელიც არ შეჰშვენის და არ შეჰფერის სასულიერო კაცს, როგორც წარმომადგენელს სჯულ-სარწმუნოებისას, უნდა მოვახვიოთ იმავე მთავრობას?...

ამ საგანზედ ამ ჟამად ამის მეტს ვერაფერს ვიტყვი, ხოლო სავალალოა და ფრიად საწყენი ეს მოვლენა, ესეთი სარწმუნოებრივი გულგრილობა ერისა.

ვაჟა-ფშაველა

ბით პატივი სცენო. ხალხი დაბრუნდა თელავს. მოსწავლენი ზოგნი თელავის საზღვრიდგან დაბრუნდნენ, ზოგთ-კი ვარდის უბნის ეკკლესიამდის გააცილეს. საკვირველია, რომ ამოდენა ხალხის მოძრაობის დროს წესი სულ არ დარღვეულა, უბრალო შემთხვევაც არა ყოფილა რა, რაც სხვა დროს და ერთი ათად ამაზედ ნაკლებ ხალხის შეყრის დროს აუცილებელი არის ხოლმე. ამისი მიზეზი ის არის, რომ ქართველი, რუსი, სომეხი, პოლონელი, ფრანგი, წარჩინებული, მოქალაქე, ხელოსანი, გუთნის დედა, მეცხვარე, მოხუცებული, ახალგაზდა, ბავშვი, —სულ ყველანი ერთისა და იმავე აზრით იყვნენ განმსჭვალულნი—შეძლებისადაგვარად პატივი ეცათ დიადის მამულიშვილისათვის და ამასთან წესიერება დაეცვათ. თქმა არ უნდა, ადგილობრივი ადმინისტრაცია ყოველ ღონეს ჰხმარობდა პატივი ეცა, ასევე იქცეოდა ქალაქის გამგეობა და ამათი მეცადინეობაც ერთი მიზეზთაგანია, მაგრამ უმთავრესი მიზეზი წესიერებისა თვით ხალხია.

25-ს საღამოს 5 საათზედ, მოიღრუბლა. ამ გარემოებამ შეაფიქრიანა აღმასრულებელ კომიტეტის წევრნი, ეგონათ წვიმა მოვა და ხელს შეგვიშლისო, მაგრამ შუაღამისას ამოვარდა ქარი, ერთის საათის შემდეგ ღრუბელი აღარსაიდგან მოჩანდა, ცა მოკრიალდა და ვარსკვლავებმა თითქო მეტის სინათლით გამოანათეს. 26 დილით 7 საათზედ ქარი სრულიად ჩადგა, თბილი კი არა, ცხელი დღე იწყებოდა.

25-ს დილის 9 საათზედ, შეიკრიბნენ ვარდის უბნის წმ. გიორგის ეკკლესიასთან ჴირისუფალნი და კომიტეტის წევრნი. თელავის ქართველ ქალთაგან გაკეთებული ბალდახინი გაიმართა სამგლოვიარო ეტლზედ. ამ ბალდახინზედ დაკიდებული იქმნა გვირგვინები, ზოგიერთის გარდა, ზოგისა ხელით წაღება არჩიეს, რომ არ წამხდარიყო.

ასე მოექცნენ, მაგალითებრ, თელავის სომეხ ქალთაგან მოტანილს გვირგვინს. ეს გვირგვინი საუცხოვო რამ არის. თვით სომეხთა ქალების ხელსაქმის ნაყოფია. მართალია, მის გაკეთებას ექვსი შვიდი ქალი ხუთ დღეს მოსდომებია, მაგრამ ისეთი მშვენიერება შეუქმნიათ, არავინ დაიჯერებს, რომ ამისთანა რამ თელავში გაკეთდება.

10-ს საათზედ ყველაფერი მზად იყო და პატივის მცემელთაც თავი მოიყარეს.

მე 11-ე საათზედ გარდახდილ იქმნა მცირე პანაშვიდი, რომლის შემდეგ იმავე წეს-რიგით, როგორიც ტაძრიდგან გამოსვენების დროს იყო დაცული, ხოლო იმ გარჩევით, რომ ბალდახინი ხელით აღარ მიჰქონდათ, გაემართა პროცესია რუის პირისაკენ. თურდოზედ მოხუცებული დეკანოზი მ. მთვარელიშვილი დაბრუნდა, სხვა მღვდლები კი შემოსილნი გაუძღვნენ. მგალობელთა გუნდი მოსწავლეთაგან აღარ გაჰყვა და, სამაგიეროდ მშვენიერი გუნდი შეადგინეს მღ. შავლიევმა, ბ-მა ანტონ ყაზახაშვილმა და სხვ. რუისპირის აღმართის თავზედ დაუხვდნენ ამ სოფლის მცხოვრებნი თავადნი და გლეხნი. ესენი შემოუერთდნენ პროცესიას და გასწიეს სოფელ იყალთოსაკენ, სადაც იყალთოს საზოგადოება და გლეხობა ქალი და კაცი სამას სულზედ მეტი შემოსილის მღვდლით მიეგება პროცესიას. აქ მცირე პანაშვიდის შემდეგ სიტყვა წარმოსთქვა იყალთოს მღვდელმა მ. ი. მრელიშვილმა. გრძნობით ნათქვამმა სიტყვამ მრავალი აატირა. იყალთოს კნიაჟნებმა ჩამოართვეს კუბოს თავი რუისპირელებს, კუბო ასწია იყალთოსავე თავადობამ მხარზედ შედგმითვე და გაუდგა პროცესია გზას. თუმცა იქიდგან ზოგნი დაბრუნდნენ ვარდისუბანში, რუისპირსა და იყალთოში, მაგრამ 700 სული ქალი და კაცი მაინც დარჩა გამცილებლად. აქედგან გასწიეს აწყურისაკენ, სადაც ოქიოს, ხორხლის, ხოდაშნის და აწყურის მცხოვრებნი შეეგებნენ შემოსილისავე მღვდლებით. ბიქტორ გამყრელიძემ სიტყვა წარმოსთქვა. გადიხადეს პანაშვიდი და სთქვა სიტყვა მღვდელმა სფირიდონ მთვარელიშვილმა. პანაშვიდის დროს გალობდა აწყურის სამრევლო სკოლის მოსწავლეთა გუნდი მასწავლებლის ლოტბარობით. აქავე იყვნენ დამწკრივებულნი თვით მოსწავლენი ქ-ნი სვიმონოვის და ბ ნ ფიცხელაურის ზედამხედველობით.

ხსენებულ სოფლების მცხოვრებნი და სამრევლო სკოლის მოსწავლეთა მგალობელი გუნდი და თვით მოსწავლენი შეუერთდნენ პროცესიას, რომელმაც ორ ვერს ნახევრამდის გზა დაიჭირა. ამასთან ცხენოსანნიც გამრავლდნენ—60 აღემატებოდნენ. ხალხი-კი ათასობით სათვალავი გახდა. ამნაირად გამრავლებულნი გაემართნენ ქისტაურისაკენ. ზემო ხოდაშნის ხევთან სამრევლო სასწავლებლის მოსწავლენი, მგალობელთა გუნდი და ზოგნიც მცხოვრებნი გამოვიდნენ პროცესიიდგან და თავ-თავისს სოფლისაკენ წავიდნენ. დაბრუნებულთა გარდა დარჩენილნი 1000-ს სულს აღემატებოდნენ.

ნადიკვრელი

(შემდეგი იქმნება).

ნარკვევი

(ჟურნალ-გაზეთებიდგან)

როგორც მოსკოვის გაზეთები გადმოგვცემენ, მოსკოვის უნივერსიტეტის კედლებზედ გაკრულია თურმე შემდეგი მოწოდება სტუდენტების მიმართ, 71 პროფესორისაგან ხელმოწერილი:

„როდესაც ოჯახში უბედურება მოხდება, უფროსთა მოვალეობაა დაეხმარონ მას და თავისი რჩევა მისცენ. ეხლა ჩვენ, პროფესორები, თქვენი მასწავლებელნი, მეგობარნი და ამხანაგნი სამეცნიერო მუშაობაში, მოვალედ ვთვლით თავს, მოგმართოთ რჩევითა და თხოვნით.

„გაჭირვებულ მდგომარეობისაგან თავის დასაღწევად საჭიროა თავ-შეკავება და რწმენა ჭეშმარიტების ძლევა-მოსილებისა. პირველი საჭიროა მართალის გზისა ცრუსაგან გასარჩევად, ხოლო მეორე—სულის დაცემის თავიდგან ასაცილებლად. განისმჭვალენით ამ ორის აზრითა და მოგვისმინეთ ჩვენ, გამოცდილ კაცთა, რომელთაც მრავალი წელიწადი გაგვიტარებია უნივერსიტეტის კედლებს შორის და რომელნიც დიდად ვაფასებთ ამ უნივერსიტეტის პატივ-დიდებასა და თქვენს სიყვარულს.

„თქვენ გაცდენენ, გატყუებენ და განზრახ აუარესებენ თქვენს ისედაც არა სანუგეშო მდგომარეობას.

„იმ კაცებმა, რომელთაც არაფერი დამოკიდებულობა არა აქვთ მეცნიერებისა და უნივერსიტეტის ინტერესებთან, თავს მოგახვიეს ახალი, სტუდენტისათვის შეუსაბამო სიტყვა და მოქმედება „забастовка“ (საქმეზედ ხელის აღება), —ე. ი. გაიძულეს თქვენ უნივერსიტეტს უყუროთ როგორც საქარხნო დაწესებულებას და არა სამეცნიეროს და ამ რიგად სცდილობენ გააქარწყლონ თვით სახელი უნივერსიტეტისა. ჩაუფიქრდით საქმის ასეთს ვითარებას და სინიდისის ქვეშე სთქვით, შესაძლებელია განა ასეთი დამოკიდებულება უნივერსიტეტთან იმ კაცთა მხრივ, რომელთაც თავი შეუწირავთ მეცნიერების შესწავლისათვის? განა შესაფერისია ეს რუსეთის ერის შვილთათვის, იმ ერისა, რომელიც უკანასკნელს ლუკმას იმეტებს თქვენს აღსაზრდელად? გზა ესე ცდომილი და საშიშარია. ამავე გზის წყალობით უკვე გამოიცა „დროებითი წესები“; ეხლა თქვენ გირჩევენ განაგრძოთ იგივე გზა, ე. ი. სცდილობენ უფრო დასცენ თქვენი მდგომარეობა. თქვენ გიწვევენ კრებებზედ და ამ კრებებს ესწრებიან სრულიად გარეშე კაცნი. უნივერსიტეტის ცხოვრების კერძო მოვლენა უნდათ საზოგადო არეულობად გადააქციონ. თქვენ გაღელვებენ, შემცდარ ცნობებს გაწვდიან და გარწმუნებენ, ვითომც თქვენს საქმეში ყველა სასწავლებელი და თვით საზოგადოება იღებს მონაწილეობას, და ასეთ ფაქტს ეძახიან „დიად მანიფესტაციებს“. თქვენ გიბეჭდავენ და გიამბობენ მოგონილ ბოროტ მოქმედებათა, რომელნიც შიშს ავრცელებენ. თქვენს საუნივერსიტეტო ოჯახში შემოჰყავთ გულ-უბრყვილო ქალები, რომელთა ნერვიანობა და მღელვარება უფრო გაღელვებთ და გაშფოთებთ. აკრავენ განცხადებებს ასეთის წარწერით: „ვთხოულობთ „დროებითი წესები“-ს შეცვლას“, თუმცა კარგად იციან, რომ ეს მოთხოვნილება ბრძანებას უდრის, და ამით უკან დახევის გზას გისპობენ. თქვენ გიღვიძებენ სიბრალულის და უკმაყოფილების გრძნობებს და ყველა ამას სჩადიან ისინი, რომელთაც, შესაძლოა, არავითარი კავშირი არა ჰქონდეთ არც თქვენთან, არც უნივერსიტეტთანა და არც მეცნიერებასთან.

„უნივერსიტეტი ხდება ისეთ დაწესებულებად, რომლის მეოხებითაც სცდილობენ ყველანი, წოდებისა და ხარისხის განურჩევლად, თავისს უკმაყოფილების გამოცხადებას, სულ ერთია, პოლიტიკურს, ეკონომიურს, სოციალურ თუ სხვა ნიადაგზედ იქმნება აღმოცენებული ეს უკმაყოფილება.

„უნივერსიტეტი ალყა-შემორტყმულია. როგორ დავაღწიოთ თავი ასეთ მდგომარეობას? დავივიწყოთ სიტყვა „забастовка“ დ თავის დღეში არ ვიხმაროთ იგი უნივერსიტეტის კედლებს შორის. გამოვიდეთ ამ საძნელო მდგომარეობიდგან ფაქტების სწორის გამოძიებით—ამ ერთად-ერთი სწორი გზით. მაგრამ ამისთვის საჭიროა, რომ უნივერსიტეტის ცხოვრება არ შეწყდეს და სწავლა არ დაბრკოლდეს; მხოლოდ ამ პირობითა და სრულის ნდობით თქვენის მხრივ შესძლებენ პროფესორები მოაწესრიგონ ეგრე გართულებული საქმე უნივერსიტეტისა. ჩვენ გთხოვთ, განაგრძოთ თქვენი მეცადინეობა“.

რუსეთი

—

საზღვაო უწყებას აზრადა აქვს ამა მიმდინარე წელს განსაკუთრებული კომისია გაჰგზავნოს ზღვებსა და მდინარეებზედ გემებისათვის საშიში ადგილების გამოსაკვლევად. კომისია მუშაობას მდინარე ვოლგაზედ დაიწყებს, შემდეგ კასპიის ზღვაში გადავა და ბოლოს შავსა და აზოვის ზღვებს გამოიკვლევს.

— მთავრობამ გადასწყვიტა გარდასახადისაგან გაანთავისუფლოს ის უძრავი ქონებანი, რომელნიც სიმბირსკის საზოგადოებათა საკუთრებას შეადგენენ.

— როგორც გუწყით, დღეს მხოლოდ სახალხო სკოლების დირექტორებსა აქვთ მინიჭებული ის უფლება, რომ ნება მისცენ ხოლმე სახალხო კითხვებისა და ბუნდოვანის სურათების გამართვისა. ეხლა, როგორც სატახტო ქალაქის გაზეთები გადმოგვცემენ, საერო განათლების სამინისტროში დაპარაკი ადუძრავთ იმის შესახებ, რომ ასეთი უფლება სახალხო სკოლების ინსპექტორებსაც მიენიჭოთ.

— ამ ცოტა ხანში კრება ექმნებათ რუსეთის რკინის გზების მატარებელთა მიმოსვლის უფროსებს. გზათა სამინისტროს გადაუწყვეტია წარუდგინოს ამ კრებას განსახილველად სამუშაო დროს გაწესრიგების საქმე.

— ამ რამდენისამე წლის წინად საერო განათლების სამინისტრომ განკარგულება მოახდინა, რომ სამოსწავლო ოლქების მზრუნველებმა არ დართონ ხოლმე ნება მასწავლებელთ სამოსწავლო წლის განმავლობაში ერთის სასწავლებლიდგან მეორეში გადასვლისა იმავე თანამდებობაზედ, რადგანაც მასწავლებელთა ასეთი გადაყვან-გადმოყვანა ხელს უშლის სწავლის რიგიანად დაყენებას. ამ განკარგულების მიუხედავად საერო განათლების სამინისტროს წინანდებურად მისდის შუამდგომლობანი მასწავლებლების გადაყვანის შესახებ. ამის გამო საერო განათლების სამინისტრომ ხელახლა მოახდინა განკარგულება, რომ სამოსწავლო ოლქებმა კვლავ აღარ მიჰმართონ სამინისტროს თხოვნით სასწავლო წლის განმავლობაში მასწავლებელთა ერთის ადგილიდგან მეორეზედ გადაყვანის შესახებ.

უცხოეთი

ინგლის-ტრანსვაალის ომი. როგორც მოგეხსენებათ, ყველაზედ მეტი თანაგრძნობა და დახმარებაც-კი, თუ რომ ეს დღევანდელს პირობებში შესაძლებელი იყო, ბურებს ბელგიამ აღმოუჩინა, როგორც მონათესავე ერმა. აქვე, ბელგიაში, შესდგა კავშირი 600 საზოგადოებისა, რომელთაც გარდასწყვიტეს, როგორც-კი შეიძლებენ, ინგლის-ტრანსვაალელების მედიატორეთა სამართლით შერიგება მოახდინონ, ომი შესწყვიტონ ისე, რომ ბურებმა დამოუკიდებლობა ხელუხლებლად შეინარჩუნონ. აი, ამ კავშირმა გარდასწყვიტა მოხუცს პრეზიდენტს ალბომი და ადრესი მიართვას, რომელშიაც აღნიშნულნი იქმნებიან ყველა ზემოდ მოხსენებული 600 საზოგადოებანი, აგრეთვე ის ოლქები, რომლებიც კავშირს შეუერთდნენ, და ხელი ექნება მოწერილი 27,000 კაცს.

ალბომის თავზედ მშვენივრად ამობურთვით ამოჭრილია ისდორე დე-რუდდერის მიერ „ოთხი მოძმე ხალხი“ (ტრანსვაალი, ორანჟეს რესპუბლიკა, ჰოლლანდია და ბელგია) ბავშვისა სახით, რომელთაც მშვიდობიანადა სძინავთ; ამათ თავს ადგა ქალი ფლამანდთა მოდგმისა, რომელსაც მფარველობით ხელი გაუწვდია.

ყოველივე ეს ძველის ვერცხლისაგან არის გაკეთებული. ალბომის თავის ოთხსავ კუთხივ ოქროს ასოებით ამოჭრილია ოთხი სიტყვა: „Yrijheid, Moed, Yaterland, Yrede“ (თავისუფლება, გაჭკაცობა, მამული, მშვიდობა).

ალბომის პირველ ფურცელზედ მოთავსებულია სურათი ბრიუსელის აკადემიის პროფესორის მონშალდისა; სურათი წარმოადგენს მევირალს დომს, რომელსაც ქვეშ ფრანგულადა და ფლამანდურად აწერია: De Belgeen van Kruger“ (ბელგიელები—კრიუგერს). სურათს ქვეშ ფლამანდთა დეკვიზია მოთავსებული: „Zij zullenhem niet temmen“ (იგინი მას ვერა სძლევენ).

ბელგიელთა დელეგაცია ვან ბოსმოტენის მოთავეობით, რომელსაც მინდობილი ჰქონდა ალბომი მიერთმია კრიუგერისათვის, მოხუცმა პრეზიდენტმა გააგაში 5 მარტს მიიღო. პრეზიდენტს თითქმის თვალი არ გაუხელია და საშინლად დატანჯული სახე ჰქონდაო. ბელგიის კომიტეტის პრეზიდენტმა რეინგარდმა ჰოლლანდიურად სიტყვა წარმოსთქვა და იმედი გამოსთქვა, რომ მალე სამხრეთს აფრიკაში საქმეთა ვითარება სასურველს მიმართულებას მიიღებს და კრიუგერს საშუალებას მისცემს სამშვიდობო პირობები თითონვე დაუდვას ინგლისსაო. დასრულდა თუ არა სიტყვა, დელეგატებმა ერთხმად შესძახეს: „გაუმარჯოს კრიუგერს!“ „შტეინს გაუმარჯოსო!“ პრეზიდენტმა კრიუგერმა ბელგიის ხალხს თანაგრძნობისათვის დიდი მადლობა გარდაუხადა. მადლობა გარდაუხადა აგრეთვე პრეზიდენტის შტეინის სახელით. „ყოვლად შემძლებელის ღმერთის იმედი მაქვს და ისიც ვიცი, რომ სიმართლე და უფლება გაიმარჯვებსო“. დელეგაციას მადლობა გარდაუხადა აგრეთვე ვილჰელმინამ.

დაძაკვირდი

ვინც მტრებს ვერ იტანს, ის არც მეგობრობის ღირსია.

შეჭერი

***

სიყვარული ბეცია, ძულება ბრმა.

დურინსფელდი

***

დავიბადე თუ არა, ვტიროდი და ყოველ დღის ამარა დღემ ჩემის ცხოვრებისამ დამანახვა რისთვისაც.

დურინსფელდი

ჟურნალ-გაზეთებიდგან

ამოკრებული ამბები.

1902 წელს სწორედ ორასი წელიწადი სრულდება, რაც რუსეთში რუსულს ენაზედ პირველი გაზეთი იქმნა დაარსებული. ლაპარაკია აღძრული, რომ ამ წელს რუსეთის პრესამ ორასის წლის იუბილეი იდღესასწაულოს. პირველი გაზეთი დაარსებულ იქმნა 1702 წელს. ამ წლის 16 დეკემბერს პეტრე დიდმა ბრძანება გამოსცა „სამხედრო საქმეთა უწყების“ ბეჭდვის შესახებ. პირველი ნომერი გაზეთისა დაიბეჭდა სლავიანურს ენაზედ მოსკოვში 1703 წლის 3 იანვარს ამ სათაურით: „Вѣдомости о военныхъ и другихъ дѣлахъ“. გაზეთი მოსკოვში 1711 წლამდე იბეჭდებოდა. 1711 წლიდგან 1827 წლამდე „Вѣдомости“ იბეჭდებოდა როგორც მოსკოვსა, ისე პეტერბურგში. 1828 წლიდგან სამეცნიერო აკადემიასთან დაიწყო ბეჭდვა „С-Петербургскія Вѣдомости“-სა.

***

12 თებერვალს ვარშავაში გარდაიცვალა პოლონელთა ერთი უნიჭიერესი მხატვარი ვოიცეხ გერსონი, 70 წლის მოხუცი. გერსონმა სწავლა დაამთავრა ვარშავის მე-2 გიმნაზიასა და სამხატვრო სკოლაში. მე-50 წლებში გერსონმა ფეხით მოიარა მთელი პოლონეთი. მხატვარი მასალასა ჰკრებდა წიგნის გამოსაცემად ამ სათაურით: „პოლონელთა საერო ტანისამოსი“. შემდეგ ორი წელიწადი საიმპერატორო სამხატვრო აკადემიაში დაჰყო, სადაც მედალი მიიღო. მერე პარიჟში მუშაობდა, ბოლოს ვარშავაში დაბრუნდა და დაარსა საკუთარი სამხატვრო, საიდგანაც გამოვიდნენ პოლონელთა საუკეთესო მხატვარნი: კოტარბინსკი, ხელმონსკი, ბაკალოვიჩი, მაშინსკი და სხვანი. 1861 წელს გერსონის მეცადინეობით ვარშავაში დაარსებულ იქმნა „მხატვართა ამხანაგობა“. 1878 წელს მიიღო აკადემიკოსის წოდება, ხოლო 1889 წელს—პროფესორისა. გერსონის საუკეთესო ნაწარმოებთა

ტემები აღებულია პოლონელთა ისტორიიდგან.

* * *

კანარის კუნძულებზედ, იადონის სამშობლოში, სცხოვრობს, როგორც ერთი მოგზაური გადმოგვცემს, გომეროსთა ტომი, უკანასკნელი წარმომადგენელი ოდესღაც მრავალის ხალხისა. ამ გომეროსებს იადონებისაგან სამაგალითოდ გადაუღიათ იადონურად სტვენა. ამ გვარ სტვენიდგან თითქმის ენა შეუქმნიათ და ეხლა სტვენით მოხერხებულად ელაპარაკებიან თურმე ერთმანეთს. მგზავრი ხშირად გაიგონებს ამ კუნძულზედ ერთი გორაკიდგან მეორეზედ როგორ უსტვენენ ერთმანეთს კაცები და როგორ ელაპარაკებიან. სტვენით სულ ადვილად აგებინებენ თურმე მცხოვრებნი ერთმანეთს თავიანთ აზრს.

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან)

2 მარტი.

პეტერბურგი საერო განათლების მინისტრი ბოგოლეპოვი 2 მარტს, ნაშუადღევის ორ საათზედ გარდაიცვალა. საღამოს რვა საათზედ გარდაცვალებულის მინისტრის გვამთან გარდახდილ იქმნა პირველი პანაშვიდი, რომელსაც დაესწრნენ მინისტრნი: სამხედრო, სასჯულო საქმეთა, გზათა და შინაგან საქმეთა, მრავალნი წარჩინებულნი კაცნი და საერო განათლების სამინისტროს მოხელენი.

კარპოვიჩის საქმის გარჩევა, რომელმაც საერო განათლების მინისტრის მოკვლა განიზრახა, პეტერბურგის სასამართლო პალატაში იყო 3 მარტისათვის დანიშნული, მაგრამ გადადებულ იქმნა.

ვენა. პეტერბურგის სარწმუნო წყაროდგან აუწყებენ „Pelitische Correspondenz“-ს: მართალია დიდი ყურადღება უნდა ჰქონდეთ მიქცეული იმაზედ, რომ მანჯურიაში რუსეთის რკინის გზის ინტერესები დაცულ იქმნეს, მაგრამ ამისა გამო რუსეთი სრულიადაც არ ივიწყებს, რომ იგი წევრია ევროპის სახელმწიფოთა კონცერტისა და თხოულობს, რომ სახელმწიფოთა საზოგადო მოთხოვნილებათა შესრულება მანჯურიიდგან თან-და-თანობით ჯარის გაყვანის საქმეს პირობად დაედოს; ამითი რუსეთი სახელმწიფოთა საზოგადო სარგებლობის გულისათვის ჩინეთის მთავრობას ძალას ატანსო.

სოფია. როგორც ხმა დადის, შინაგან საქმეთა მინისტრს მიწერილობა გაუგზავნია, რომ მაკედონიის მსროლელ საზოგადოებათ იარაღი ჩამოერთვათ და სამხედრო ვარჯიშობანი აეკრძალოთ.

ლონდონი. კიტჩინერის მიერ პრეტორიიდგან გამოგზავნილი დეპეშა იუწყება: „ფრენჩი კვლავ იუწყება დამატებითს ცნობას, რომ 46 ბური კიდევ დაუჭრიათ და მოუკლავთ და 146 ტყვედ წაუყვანიათ და ვ3 მორჩილებიან. წაურთმევიათ 200 თოფი, 2,700 სროლა ტყვია-წამალი, 2,400 ცხენი, 120 ჯორ-ცხენა, 370 ხარი, 2,500 სული საქონელი და 400 ურემი. ამ ჟამად აქ ეთ დიდი წვიმებია, რომელიც ჯარების მოძრაობას ძლიერ აბრკოლებსო“.

2 მარტი.

პეტერბურგი. ხელმწიფე იმპერატორმა კეთილ ინება და დაამტკიცა წინამძღვარი ეკკლესიისა პოსა და ბაარიცში არქიმანდრიტი ნესტორი ბალახნის ეპისკოპოსად, ნიჟეგოროდის ეპარქიის ვიკარად; ყირგიზის მისსიის უფროსი არქიმანდრიტი მაკარი ბიის ეპისკოპოსად, ტომსკის ეპარქიის ვიკარად, ხოლო დანიელის სახელზედ მოსკოვში არსებულ მონასტრის წინამძღვარი არქიმანდრიტი სერგი უგლიჩის ეპისკოპოსად, იაროსლავის ეპარქიის ვიკარად.

ბერლინი. საიმპერიო სეიმი. ჩინეთის ექსპედიციისათვის საჭირო დამატებითს კრედიტს კითხულობენ პირველად. იმპერიის კანცლერმა სთქვა: „ყველა სახელმწიფონი იმასა სცდილობენ, რომ ჩინეთის საქმენი მტკიცე ნიადაგზედ როგორმე დააყენონ, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, ზოგიერთი უთანხმოება მაინც არსებობა მათ შორის, რომლებიც უნებლიედ, ბუნებრივად არიან წარმოშობილნი. ზოგიერთს სახელმწიფოს ჩინეთში არსებითად მხოლოდ ეკონომიური ინტერესები აქვს, სხვებს კი პოლიტიკური. ჩვენ ვეკუთვნით პირველის ჯგუფის სახელმწიფოთ და ამიტომაც შევთანხმდით ინგლისთან, თუმცა უპირველესად ყოვლისა აზრად გვქონდა ჩინეთის მთლიანობა დაგვეცვა; მეორე მხრივ გვეკისრა ჩინეთში ზოგიერთი ვალდებულება იმდენად, რამდენადაც ამას ჩვენი ვაჭრობა მოითხოვს. ეს შეთანხმება მანჯურიას სრულიად შეეხება, რაიცა სჩანს თითონ შინაარსიდგან, რომელშიაც არავითარი საიდუმლო ხელშეკრულობა და მუხლი არ არის. მე არა ერთხელ განმიცხადებია, რომ თითონ შეთანხმების შესახებ მოლაპარაკების დროს არავითარი ეჭვი არ დაგვიტდევებია იმის შესახებ, რომ შეთანხმება მანჯურიას არ შეეხება: ჯერ ერთი იმიტომ, რომ გერმანიის სარგებლობისათვის იქ საყურადღებო აღარა არის რა და მეორეც იმიტომ, რომ ჩვენივე სარგებლობა მოითხოვს მოითხოვს ჩინეთმა ამ ჟამად თავისი სახელმწიფო ქონება შეუსაბამოდ არ შეამციროს. ჩინეთი მოვალეა სახელმწიფოებისა და მოლაპარაკებაცა აქვთ თავისს კრედიტორებთან, მაგრამ ჯერ-ჯერობით ვერ შეთანხმებულა მათთან. კრედიტორების სურვილი და სარგებლობა ჩინეთმა მათდავე საზარალოდ მოჭარბებული არა მისცეს რა იმათ. სანამდის ჩინეთს საზოგადო ნოტის პირობებით არ შეუსრულებია, ჩვენ მხოლოდ მწუხარებით შევეგებებით ყოველს შეთანხმებას, ვისთანაც კი უნდა იქონიოს იგი ჩინეთმა, თუ რომ ეს შეთანხმება ქვეყნის ფინანსიურს შეძლებამ მცირედადაც არის დაარღვევს. ყველა სახელმწიფომ განაცხადა რომ ჩინეთში არავითარს კერძო მიზანსა და მოსაზრებას არ ემსახურებია; ამ შემთხვევაში სახელმწიფონი იმ გარემოებითაცა ხელმძღვანელობდნენ, რო კერძო საზოგადოებათ ყოველგვარი პირობების დაცინცვლა დაუწყეს ჩინეთს. საქმე რომ ასე გაგრძელებულიყო, ჩინეთი დაბოლოს გამოწურულს ლიმონს დაემზგავსებოდა, რომლის წვენისაგან ჩვენ არაფერს არაფერს არ მივიღებდით. ამბობდნენ, ვითომ გერმანია ჩინეთში რაღაც განცალკევებულს მდგომარეობაში იყოს და რომელისამე უცხო სახელმწიფოს მხრის დაჭერა სჭიროდეს. ერთიც და მეორეც ტყუილია. განცალკევებულს მდგომარეობაზედ აქ სიტყვაც არ ითქმის, რადგანაც ჩვენი მხნეობა იმას შევალიეთ, რომ სახელმწიფოთა კონცერტი (თანხმობა) არ დარღვეულიყო და სასურველს ნაყოფს კიდევაც ველირსეთ. მხ ის დაჭერა კიდევ არსად დაგვჭირებია იმიტომ, რომ კერძო რამ მოთხოვნილებანი და პირობები არ წარგვიდგენია. ამბობდნენ იმასაც, ვითომ ჩინეთის საქმისა გამო რუსეთთან მეგობრული დამოკიდებულება დავარღვიეთ, მაგრამ არც ეს არის მართალი. ჩინეთში გერმანია არსებითად მხოლოდ კულტურულსა და ეკონომიურს აზრს ემსახურება. რუსეთიც კულტურულ ხასიათის აზრს ემსახურება, მაგრამ ამავე დროს პოლიტიკური მიზანიცა აქვს, სახელდობრ ჩინეთის ჩრდილოეთ მხარეში. გერმანიისა და რუსეთის მიზანს ჩინეთში ერთურთთან არსებობა დაუბრკოლებლივ შეუძლიან. რომელსამე მოურიგებელ წინააღმდეგობაზედ ხომ ამ ორ სახელმწიფოს შორის ჩინეთში თუ სხვაგან სიტყვაც არ ითქმის.“

კონსტანტინოპოლი. ალბანიაში განზრახული საერო კრება გადადებულ იქმნა, რადგანაც ადგილობრივმა მთავრობის წარმომადგენელმა მოხელეებმა ილდიზ კიოსკიდგან განკარგულება მიიღეს.

კაპშტადტი. ნატალის აღმოსავლეთ ნაწილთან ტელეგრაფით გადაცემ-გადმოცემა ცნობებისა შეწყვეტილია: ბურებმა ტელეგრაფის მავთული გასწყვიტეს.

ლონდონი. საზოგადოებათა პალატა. კემპბელ-ბანნერმანი ბროდრიკის მიერ წარდგენილ სამხედრო ცვლილებათა წინააღმდეგია. წინააღმდეგია იგი იმიტომ, რომ ძველის ბრძნულ პოლიტიკას უარყოფა სამხედრო სულს სრულიად შესცვლის, რაიცა ერისა და იმპერიის ხასიათს აუცილებლივ გამოსცვლის. გარკორტიც წინააღმდეგია იმ ცდისა, რომ ანგლია სამხედრო ერად გადიქცეს. ბალფური ამის საპასუხოდ ამბობს, რომ პასუხის მგებლობა ინგლისისა გაიზარდა, ინგლის უზარმაზარის იმპერიის დაცვა საჭიროა. არის ხელშეკრულობანიც, რომლებიც დღევანდელს მთავრობას ჯერ არ დაუმტკიცებია. ჯერ იმის შესახებ არა ითქმის-რა, თუ ინგლისი მათს შესრულებას როდის შესძლებს. ბროდრიკის პროექტს შეუძლიან ინგლის მშვიდობიანობა მიანიჭოს, რომლისაც ინგლის დიდი იმედი არა აქვს, თუ რომ სახელმწიფოთა პატივისცემა დამსახურებული არ ექმნება, სახელმწიფოებისა, რომელებთანაც მართალია მეგობრული დამოკიდებულება აქვს, მაგრამ მასთანვე მეტოქეობაც, რაიცა მეგობრობს უცბად მტრებად გაუხდისო.

ლონდონი. გარეშე საქმეთა სამინისტრომ საიჯარო მოწოდება გამოაცხადა, რომლითაც სთხოვს ყველას, ვისაც კი ჩინეთის არეულობისა გამო რაიმე ზარალი მოსვლია, დაწვრილებითი ცნობები შეატყობინონ, რადგანაც ამ ჟამად პეკინში ამ ზარალის ზღვევის შესახება აქვთ ლაპარაკი.

ლონდონი. ლორდთა პალატა. უოლსლეი კვლავ დაუბრუნდა ლანსდოუნის კრიტიკასა და განაცხადა, რომ ბურების საომარი მომზადება და ძალა საკმაოდ არ დააფასაო, რადგანაც ბურების მიერ გაწეულმა წინააღმდეგობამ სრულიად სხვა დაგვ ნახვა, ვიდრე უწინდელმა ცდამაო. ამის შემდეგ იგი გვირჩევდა თანდათანა და შეუმჩნევლად გვეგზავნა მიმშველი ჯარი სამხრეთ აფრიკაში და 1899 წ. 8 ივნის წინადადება შემოიტანა მთელი კორპუსი შევედგინა, თითქმის მის სამხრეთ-აფრიკაში გაგზავნა დიდს შთაბეჭდილებას მოახდენდაო. უელსლეიმ მოითხოვა მასასრულ, გამოექვეყნებინათ ყველა მის მიერ შედგენილი ის წერილები, რომლებსაც დღევანდელ კამათთან კავშირი აქვთ. ლანსდოუნმა უპასუხა, რომ მხოლოდ გლენკობი დამარცხების შემდგომ ურჩია უოლსლეიმ ტუგელას გაღმა მხარისაკენ დაეხიათო, მაგრამ მაშინ გვიანღა იყოო. სრული პასუხისმგებლობა ამისი უოლსლეის უნდა მოეთხოვოსო. მთავრობას უოლსლეის წინადადება მიღება არ შეეძლო. რადგანაც მას აზრად მშვიდობიანი პოლიტიკა ჰქონდა. ლანდსდოუნი უოლსლეის მიერ დასახელებულ საბუთის ქაღალდების გამოქვეყნებაზედ უარს ამბობს. დიდის კამათის შემდეგ უოლსლეის წინადადება უარყოფილ იქმნა.

საზოგადოებათა პალატა. გიკს ბიჩი აცხადებს, რომ ჩინეთის სამხედრო ოპერაციებზედ ხარჯის შესახებ დაწვრილებითის ცნობების მიცემა არ შეუძლიან, მაგრამ საზოგადოდ კი სამ მილიონ ნახევრამდე უნდა იყოს დახარჯულიო. რედმონდი კითხულობს: ნება აქვთ დართული თუ არა ინგლისელს ოფიცრებსა, თუ რომ მოკავშირეებს უთანხმოება ჩამოუვარდებათ ჩინეთში, იარაღი და ძალა იხმარონ ამის შესახებ მთავრობის წინაშე დაუკითხველად. გამილტონი უპასუხებს, რომ ჩინეთში ინგლისელმა ოფიცრებმა დიდი მშვიდობიანობა და ადვილად მომრიგებელი ხასიათი გამოიჩინეს; მინისტრის ამხანაგი არა ჰფიქრობს, რომ ინსტრუქციების გაგზავნა ამის შესახებ საჭირო არ იყოს.

ბლუმფონტეინი. დევეტმა თავის მომხრეებს სიტყვა უთხრა, რომელშიაც განაცხადა, რომ ტრანსვაალში ინგლისის მოხელეებთან მშვიდობიანობის მორიგების შესახებ არავითარი მოლაპარაკება არა აქვთ.

სტანდერტონი. კიტჩენერსა და ბოტას შორის მოლაპარაკებისა გამო ფრენჩის უფროსობის ქვეშ მყოფ ჯარმა მოქმედება შესწყვიტა.

იოკოჰამა. მთავრობამ განაცხადა ქვედა პალატაში, რომ საქმის ნამდვილი ვითარება როგორღაც არ ეთანხმება იმ ხმას, ვითომ რუსეთის გემებს ზარბაზნები და [illegible] მასალა მიეტანოთ მოკფოში, კორ[illegible] აზედ, რომ ფლოტი შეეიარაღონ [illegible] კორეის ფინანსთა მინისტრი [illegible] რობილ იქმნა ეჭვისა გამო, [illegible] მეფის საყვარელ ქალისა და [illegible] ლის სხვა სეფე ქალთა [illegible] ჰქონდეს განზრახული.

ბერლინი. ბიულოვმა თავის [illegible] ტყვაში გაიხსენა ის კითხვები, რო[illegible] მელნიც სამხედრო ხარჯის შესახ[illegible] ელჩების კონფერენციაზედ იქმ[illegible] აღძრული ეს კითხვები 3 თებერ[illegible] ვალს იქმნა შედგენილი: 1) თა[illegible] ნახმანი არიან თუ არა ერთმა[illegible] ნერთისა სახელმწიფონი იმისი, რომ სამხედრო ხარჯის რაოდენობა [illegible] ნიშნულის საშუალებით იქმნეს გა[illegible] მოანგარიშებული? 2) სახელმწიფონ[illegible] ამ თანხას საზოგადოდ შემუშავებუ[illegible] წესებით გამოიანგარიშებენ, თუ თი[illegible] თოეული სახელმწიფო ცალკე? 3[illegible] საზოგადო თანხა ყველამ ერთა[illegible] უნდა მოითხოვოს, თუ თითოეულმ[illegible] ცალკ ცალკე? 4) იტალიისა და ავ[illegible] სტრიის ელჩებმა კიდევ აღძრეს [illegible] კითხვა, საჭიროა თუ არა სამხედრო ზარალში იქმნეს შეტანილი აგრეთვე ზარალი დაჭრილებისა და მოკლულების, თუ ამ უკანასკნელთა ზარალის აზღვევისათვის უნდა იზრუნონ პეკინში მყოფმა სახელმწიფოთა წარმომადგენლებმა? ასეთივე კითხვა იქმნა აღძრული სეიმუსის ჯარის შესახებ. ბიულოვმა აღნიშნულს კითხვებზედ შემდეგი უპასუხა: მეოთხე კითხვაში ნათქვამია, რომ ეს უკანასკნელი სამხედრო ხარჯის აზღვევას შეეხება, მაგრამ შე ძლება პეკინში მყოფ წარმომადგენლების საშუალებით ამ მოთხოვნილების დაკმაყოფილება ადრევე მივიღოთ. მესამე კითხვაში ნათქვამია: ჩვენის აზრით, თანახმად დღევანდლამდე ერთად მოქმედებისა, საზოგადო თანხაც ერთად უნდა მოვითხოვოთ; კერძო კაცთა ზარალის აღვევის შესახებ მეორე კითხვაში ნათქვამია: ჩვენის აზრით, შეიძლება იტალიის მთავრობის წინადადება მივიღოთ და ეს მოთხოვნილებანი საერთო პრინციპების ძალით გარდავწყვიტოთ იმ კომისიების საშუალებით, რომლებსაც ჩვენ და ჩინელები შევადგენთ; რაც შეეხება სახელმწიფო ზარალს, ჩვენ, პირ-იქით, უიქედოდ მიგვაჩნია ის ცდა, რომ საერთო წესები იქმნეს შემუშავებული; ამისათვის თითოეულმა სახელმწიფომ ცალკედ უნდა აღნიშნოს, რაც შეიძლება დაწვრილებით, თუ ნამდვილად რაოდენი ზარალი მოსვლია და შემდეგ აცნობოს იგი სხვა სახელმწიფოებსაც. ამ რიგად სახელმწიფოთა მახლობელს აზრს შეადგენს ის, რომ გამოანგარიშებულ იქმნეს საერთო თანხა მოთხოვნილებათა, რომელიც ჩინეთს უნდა წარუდგინოი; ამის შემდეგ ვე ჩინეთის მთავრობის საქმე იქნება გვაუწყოს, თუ როგორ აპირობს ამ თანხის შოვნასა- თუ რომ, როგორც ნიშნებია, ჩინეთი ამ წინადადების შესახებ ვერას წარმოადგენს, მაშინ სახელმწიფონი თავის ფინანსიურს გეგმას წარუდგენენ, რომლის შესახებ იმ დრომდე უთუოდ მოასწრებენ მოლაპარაკებას.